

Wójt Gminy Słońsk**ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE
Wojewody Lubuskiego**

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj.: Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) **stwierdzam nieważność** zarządzenia Wójta Gminy Słońsk nr 62/2010 z dnia 31.12.2010 r. w sprawie ustalenia odpłatności za usługi świadczone przez Zakład Gospodarki Wodno – Ściekowej w Słońsku w 2011 r., **w części, tj. w zakresie §1 pkt 1 i 2.**

Uzasadnienie

W dniu 31.12.2010 r. Wójt Gminy Słońsk wydał zarządzenie nr 62/2010 w sprawie ustalenia odpłatności za usługi świadczone przez Zakład Gospodarki Wodno – Ściekowej w Słońsku w 2011 r.

Przedmiotowe zarządzenie zostało doręczone organowi nadzoru w dniu 4.01.2011 r.

Dokonana przez organ nadzoru ocena prawna przedmiotowego zarządzenia prowadzi do wniosku, iż akt ten jest sprzeczny z prawem, tj. art. 4 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20.12.1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz.U. Nr 9, poz. 43 z późn. zm.).

Zgodnie z przytoczonym wyżej przepisem organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego posiada kompetencję do ustalania wysokości cen i opłat albo sposobu ustalania cen i opłat za usługi komunalne o charakterze użyteczności publicznej oraz za korzystanie z obiektów i urządzeń użyteczności publicznej jednostek samorządu terytorialnego. Ustawodawca w art. 4 ust. 3 przedmiotowej ustawy dopuścił jednocześnie możliwość subdelegowania przez organ stanowiący przyznanego mu uprawnienia na rzecz organu wykonawczego.

W kwestionowanych przepisach zarządzenia, Wójt Gminy ustalił odpłatność za wywóz nieczystości płynnych od gospodarstw indywidualnych oraz podmiotów gospodarczych.

Dla rozstrzygnięcia, czy organ wykonawczy wkroczył w sferę dominium Rady Gminy niezbędnym jest uprzednie udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy

wywóz nieczystości płynnych ma charakter usługi komunalnej o charakterze użyteczności publicznej.

Już na wstępie należy zauważyć, iż pojęcie "użyteczności publicznej" nie zostało zdefiniowane w sposób wyraźny, pozwalający na jasne i precyzyjne określenie, które z zadań gminy mają charakter zadań użyteczności publicznej. Kategoria użyteczności publicznej jest szeroko komentowana w doktrynie, jednak pojęcie to nadal nie jest rozumiane jednolicie, przez co jednoznaczne rozdzielenie działania w sferze użyteczności publicznej oraz poza tą sferą nie jest możliwe (*vide*: K. Byjoch, S. Redeł, *Prawo gospodarki komunalnej*, Warszawa 2000, s. 59-66).

W doktrynie prawa administracyjnego wskazuje się, iż potrzeby o charakterze użyteczności publicznej należą do takich potrzeb społecznych, które w danych warunkach cywilizacyjno-kulturowych i społeczno-gospodarczych są potrzebami elementarnymi, co w rezultacie oznacza, że każdemu członkowi danej zbiorowości społecznej (wspólnoty samorządowej) powinno się stworzyć stosowne warunki umożliwiające zaspokajanie tych potrzeb (A. Wasilewski, *Przedsiębiorstwo użyteczności publicznej w świetle prawa polskiego*, PUG 1982, nr 1-2, s. 12). Innymi słowy stwierdza się, że potrzeby o charakterze użyteczności publicznej są to potrzeby absolutne, "odczuwane bez względu na sytuację społeczną w jakiej znajduje się człowiek. Zaspokojenie tych potrzeb umożliwia człowiekowi dopiero podjęcie jego społecznych funkcji. Jest to więc obiektywny warunek zaspokojenia aspiracji związanych z uczestnictwem w życiu zbiorowym i rozwojem osobowości. Minimalny, historycznie uwarunkowany poziom zaspokojenia tych potrzeb w skali społecznej jest warunkiem funkcjonowania struktur gospodarczych i państwowych" (S. Piątek, *Przedsiębiorstwo użyteczności publicznej jako instytucja gospodarcza*, Warszawa 1986, s. 65). W kontekście omawianych tu potrzeb wskazuje się również, iż mają one charakter podstawowy i występują powszechnie, wymagając niezawodnego i bezwzględного zaspokojenia w skali społecznej. Ich zaspokojenie jest nieodzownym warunkiem normalnego bytowania ludności oraz prowadzenia działalności gospodarczej, zwłaszcza w większych skupiskach ludzkich (Z. Dziembowski, *Problemy gospodarki finansowej komunalnych zakładów użyteczności publicznej*, ST 1994, nr 5, s. 52).

Biorąc pod uwagę fakt, że usługi użyteczności publicznej zaspokajają potrzeby ludności (potrzeby członków wspólnoty samorządowej) o tak szczególnym charakterze (a więc potrzeby elementarne, absolutne, podstawowe i występujące powszechnie), jako kolejną ich cechę wymienia się to, iż powinny być one - w dobrze pojętym interesie społecznym - dostarczane w sposób ciągły, bieżący i nieprzerwany (E. Wojciechowski, *Samorząd terytorialny w warunkach gospodarki rynkowej*, Warszawa 1997, s. 19; S. Piątek, *Przedsiębiorstwo użyteczności publicznej jako instytucja gospodarcza...*, s. 66-67). Zresztą sam ustawodawca w art. 1 ust. 2 ustawy o gospodarce komunalnej również przesądził, iż celem zadań o charakterze użyteczności publicznej (tj. zadań polegających na organizowaniu lub też na dostarczaniu usług użyteczności publicznej) jest "bieżące i nieprzerwane zaspokajanie zbiorowych

potrzeb ludności w drodze świadczenia usług powszechnie dostępnych". Usługi o charakterze użyteczności publicznej muszą być zatem organizowane oraz dostarczane (świadczone) w sposób "bieżący i nieprzerwany".

Z kolei komunalnymi usługami o charakterze użyteczności publicznej są te spośród wzmiankowanych usług, których świadczenie lub też organizowanie jest w danym przypadku przejawem wykonywania gospodarki komunalnej w znaczeniu ustawowym (tj. w znaczeniu przyjętym w art. 1 ustawy o samorządzie gminnym). Muszą to być zatem usługi (o charakterze użyteczności publicznej), które w sensie przedmiotowym zaspokajają potrzeby danej wspólnoty samorządowej oraz są równocześnie świadczone lub też organizowane przez podmioty, które się mieszczą w podmiotowym zakresie pojęcia "gospodarka komunalna", a więc przez: 1) jednostki samorządu terytorialnego; 2) związki jednostek samorządu terytorialnego; 3) odrębne od jednostek samorządowych podmioty prawa (osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej), którym jednostki samorządu terytorialnego powierzyły w drodze umowy wykonywanie określonych zadań (usług) z zakresu gospodarki komunalnej oraz 4) odrębne w sensie prawnym od danej jednostki samorządowej podmioty prawa (np. spółki prawa handlowego), które zostały utworzone przez te jednostki samorządowe (tj. przez gminy, powiaty i województwa), względnie też takie podmioty, do których te jednostki samorządowe przystąpiły. Usługi o charakterze użyteczności publicznej, zaspokajające potrzeby danej wspólnoty samorządowej, świadczone lub też organizowane przez podmioty wymienione wyżej, są przejawem wykonywania gospodarki komunalnej w znaczeniu ustawowym i dlatego też mogą być uznane za komunalne usługi o charakterze użyteczności publicznej (w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o gospodarce komunalnej). W rezultacie w ich przypadku kompetencję do określania wysokości cen i opłat za te usługi, jak też kompetencję do określania sposobu ustalania cen i opłat posiada organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego

Przenosząc powyższe uwagi na grunt rozpatrywanej sprawy, należy zauważyć, iż usługi wymienione w §1 pkt 1 i 2 kwestionowanego zarządzenia, spełniają omówione kryteria usług komunalnych o charakterze użyteczności publicznej. Nie budzi bowiem wątpliwości, iż potrzeby w zakresie usuwania nieczystości należą do grupy potrzeb o charakterze podstawowym, występują powszechnie i muszą być świadczone w sposób bieżący i nieprzerwany. Świadczeniem tych usług zajmuje się natomiast jednostka organizacyjna Gminy tj. Zakład Gospodarki Wodno – ściekowej w Słońsku. Powyższe oznacza, iż podmiotem wyłącznie kompetentnym do kształtowania cen za świadczenie przedmiotowych usług była Rada Gminy. Organ wykonawczy mógłby dokonywać powyższych regulacji tylko wówczas, gdyby rada skorzystała z przewidzianej art. 4 ust. 3 ustawy o gospodarce komunalnej możliwość subdelegowania swoich kompetencji na Wójta.

Z przyczyn powyższych uznać należy, iż wskazane w sentencji rozstrzygnięcia przepisy zarządzenia Wójta Gminy Słońsk nr 62/2010 w sposób istotny naruszają przepis art. 4 ust. 2 pkt 2 ustawy o gospodarce komunalnej, stąd też niezbędnym jest stwierdzenie ich nieważności.

Stąd też orzeczono jak na wstępie.

Pouczenie:

Na niniejsze rozstrzygnięcie służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. w terminie 30 dni od daty doręczenia rozstrzygnięcia. Skargę wnosi się za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

1
wz. WOJEWODY LUBUSKIEGO
Jan Świrepa
Wicewojewoda Lubuski

Otrzymują:

1. adresat
2. ad acta

Dudziak

RADCA PRAWNY
Tomasz Domina
R-ZG-G-298

Krysztyna Brodawska
Starszy Inspektor Wydziału Nadzoru i Kontroli
z up. Dyrektora Wydziału Nadzoru i Kontroli